

Értékekre nevelés – Miniland fejlesztő játék

Amellett, hogy ezzel a játékkal játszva jól szórakoznak a gyerekek, közben olyan értékek rögzülnek a tudatukban, amelyekre társas kapcsolataikban, a mindennapi életben nagy szükségük van, és amelyeknek ismerete és tisztelete a társadalom minden tagjától elvárható.

A sikeres játékhoz szükséges megfigyelések, asszociációk fejlesztik a logikus gondolkodást, de játék közben fejlődik a finommotorika és bizonyos kognitív részképességek (figyelem, memória) is.

Életkor: 3-6 éveseknek

A készlet tartalma:

- 1 kétszintes, kemény műanyag alaptábla
- 16 kupak
- 8 karton feladattábla színes képekkel
- 1 útmutató

A játék jellemzői:

- Tudatosítja az együttéléshez szükséges értékeket: toleranciát, empátiát, nagylelkűséget, szolidaritást, igazságosságot, együttműködést.
- Felhívja a figyelmet a kulturális különbségek értékeire, ezek tiszteletére.
- Megtanítja az együttélés alapszabályát: a másik tiszteletét.
- Szókincsbővítés, új fogalmak elsajátítása a következő területeken: munka, biztonságos közlekedés, sportok.
- Fejleszti a vizuális differenciálást, a színek megkülönböztetését, kialakítja a háttér fogalmát. - Szabálykövetésre, kivárássra szoktat, a szabályok betartásának fontosságára tanít.

Értékekre nevelés

Napjainkban nagyon nagy szükség van a polgári értékek megtanítására a lehető legkisebb életkortól. A gyermek személyisége akkor tud fejlődni, egyre érettebbé válni, ha megismeri ezeket az értékeket.

Lelkiismeretünket és viselkedésünket egy értékrend formálja. Legmindennapibb tevékenységeink is tükrözik az általunk elfogadott értékeket, de érezzük jelenlétüket vagy hiányukat minden személyes élettapasztalatunkban. Leginkább szolidaritást, aktív fellépést igénylő helyzetekben válnak nyilvánvalóvá ezek az értékek, amikor egyes emberek vagy egész közösségek segítségre szorulnak, igazságtalanság vagy természeti katasztrófa miatt szenvednek. Az általunk képviselt értékeket tükrözi, amikor kimutatjuk ellenszenvünket az erőszakkal szemben, amikor tevékenyen szembehelyezkedünk az intoleranciával, egyes emberek vagy embercsoportok megvetésével. Akkor éljük át ténylegesen ezeket az értékeket, amikor szeretettel, együttérzéssel fordulunk valaki felé, vagy ítéleteinket tisztelettudóan tudjuk kifejezni.

Kifejeződhetnek etnikai értékeként is, ezek gyakran meghatározzák cselekedeteinket. Végso soron az értékek elvek, melyek befolyásolják, hogyan cselekszünk egy adott szituációban hűen önmagunkhoz.

Az értékekre nevelés azt jelenti, hogy igyekszünk olyan tisztességes egyéneket felnevelni, akik mindennapi életükben a harmonikus társadalmi együttélés alapvető értékei szerint viselkednek.

Tudjuk, hogy a gyermek fejlődésére születésétől fogva hat a környezete. A hozzá legközelebb élők hatnak rá leginkább. Ők azok, akiket a gyermek megfigyel, ők mutatják számára folyamatosan a különböző viselkedési mintákat. A gyermekek utánozzák, lemásolják szüleiket: a beszédmódjukat, mozdulataikat, azt, ahogy másokkal kapcsolatba lépnek. Ez a kritikus tanulási időszak, amit modellezésnek nevezünk, meghatározó szerepet játszik a gyermek magatartásának kialakulásában.

A szülők és pedagógusok értékekre, jó döntésekre, elköteleződésekre kell, hogy rámutassanak erőltetés és kényszerítés nélkül, de ezzel párhuzamosan önálló ítéletalkotásra is nevelniük kell a gyermekeket. Az ő felelősségük, hogy megerősítsék az alapvető viselkedésmintákat, attitűdöket, az elvárt értékeket, hogy a gyermekek és fiatalok megtalálják és megállják helyüket egyre pluralistábbá, nyitottabbá, multikulturálisabbá váló társadalmunkban, és hozzájáruljanak emberségesebbé válásához.

A játék menete

Tegyük mindent a gyermekek elé az asztalra, hogy önállóan ismerkedjenek a játék elemeivel. Javasoljuk, hogy már mostantól kezdve tudatosítsuk bennük, mi az, amire figyelniük kell, mit ábrázolnak az egyes táblák, milyen színek jelennek meg a képeken. Biztassuk őket, hogy beszéljenek, kérdezzenek a képekről, bővítsük szókincsüket új szavakkal, kifejezésekkel.

Érdekes lesz a képeken látottakról beszélgetni, de még a számlálást is gyakorolhatjuk életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően.

Ha már eleget nézegették a képeket, segítsünk összeállítani az alaptáblát, tegyük bele egy képet, majd fedjük be a nyílásokat a kerek kupakkal.

Játszhatunk egy gyerekkel is, de többen is bekapcsolódhatnak. Érdekesebb a játék, ha többen vesznek részt benne.

Az első játékos felemel két kupakot. Ha a két kép között megvan az összefüggés, amit keresünk, a gyermek megőrzi a fedőket. Ha nincs meg, akkor visszarakja őket. Ezután a következő játékos emel fel két kupakot, és így folytatódik a játék tovább. A cél az, hogy a játékosok megjegyezzék a már látott ábrákat, és rámutassanak, mikor a kép párja előkerül. Akkor van vége a játéknak, amikor minden párt beazonosítottak. A gyerekek összeszámlálják a náluk lévő kupakokat, és akinél a legtöbb van, az nyerte a játékot.

A játék egyik nehézsége, hogy megértsék a tábla üzenetét, felismerjék az összefüggést, ami alapján párban állnak a képek. Egy felnőtt számára ez nem jelent gondot, ezért javasoljuk, hogy eleinte felnőtt is játsszon a gyerekekkel, magyarázza el, amit nem értenek, vezesse rá őket a megoldásokra, biztassa őket, hogy kérdezzenek, ha nem értenek valamit világosan. Így aztán előbb-utóbb sikerül helyesen megtanulniuk és beépíteniük az értékeket, amiket közvetíteni akarunk.

A képes feladattáblák nehézségi sorrendben vannak számozva. Az elsőket könnyebb értelmezni, a későbbiek komolyabb intellektuális kihívást jelentenek. Minden gyermek a saját egyéni fejlettsége alapján fog megfelelni a kihívásoknak.

1. *Családok szerte a világon.* Ebben a játékban a képeken látható egy-egy gyermeket azonos etnikai csoportba tartozó családjával kell egyeztetni. A cél itt ugyanaz, mint az előző játékban, ugyanakkor a családhoz tartozás fontosságára is felhívjuk a figyelmet.
2. *Szakták és járművek.* A munkaruhába beöltözött gyermekeket párosítjuk a hozzájuk illő járművel. Itt már beszélhetünk a gyermekeknek az esélyegyenlőség fontosságáról a társadalomban.
3. *Hogyan viselkedjünk otthon.* Azonos helyzetekben viselkedhet egy gyermek helyesen vagy helytelenül. A két viselkedésmód szerint párosítjuk a képeket. Jól ismert, gyakori élethelyzeteket választottunk illusztrációként, kérdezzünk rá, mit gondolnak a gyermekek a képen látható viselkedésről, miért tartjuk helyesnek az egyiket, miért rossz a másik, milyen következményei lehetnek a képen látható helytelen magatartásnak. Megkönnyíti a párosítást, hogy az összetartozó képek bal oldalán azonos színű félkör látható.
4. *Házimunka.* A képpárok egyikén egy nő végzi a munkát, a másikon egy férfi ugyanazt. Igyekezzünk tudatosítani a gyermekekben, hogy az otthoni munkát meg kell osztanunk egymás között, a férj segítsen a feleségének, és fordítva. A képeken lévő színes pöttyök segítenek a párosításban.
5. *Játék és sport.* A képeken kislányok és kisfiúk játszanak ugyanazzal a játékkal, vagy vesznek részt valamilyen sportban. Tudatosítsuk a gyermekekben, hogy természetes az, ha egy kislány szeret autókkal játszani, vagy egy kisfiú szívesen főzőcskézik vagy babázik.
6. *Osztzkodni jó.* Olyan élethelyzeteket választottunk, amelyek gyakran előfordulnak a gyermekek életében. Beszélgetssünk velük, kérdezzük meg, miért jó az, ha megosztjuk egymással azt, amink van, és ha beveszünk másokat is a játékba.
7. *Együtt tevékenykedni jobb.* A képpárok egyikén valamit egyedül csinál valaki, a kép párján pedig segítenek neki. Beszélgetssünk arról a gyerekekkel, miért jobb és szórakoztatóbb együtt dolgozni, együtt tevékenykedni. Olyan szituációk vannak a képeken, amiket már biztos átéltek a gyerekek, beszélhetnek saját élményeikről is.
8. *Biztonságos közlekedés.* Ezeken a képeken is azonos szituációk kerülnek egy párba, csak az egyik képen helyes, a másikon hibás viselkedésmódot látunk. Beszélgetssünk a közlekedésről, a biztonságról, a felelősségünkről. Próbáljuk elmagyarázni a gyermekeknek, miért olyan fontos, hogy betartsuk a közlekedési szabályokat, és elkerüljük a baleseteket a városi közlekedésben.

A foglalkozás végén rakjunk vissza mindent a dobozba. Így nem vész el semmi, és még sokan, sokszor játszhatnak a készlettel.

Jó szórakozást!